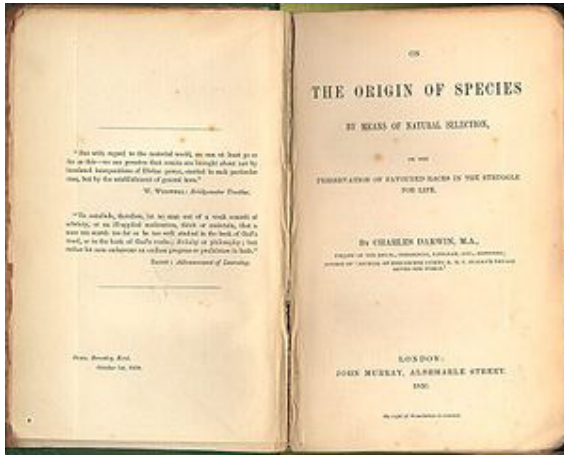

Literaire bijlage bij Mijn weekblad

Het boek dat de wereld veranderde

In 1859 rolde een boek van de persen dat met recht wereldschokkend mag worden genoemd. Het zou de wereld veranderen, althans de wereld van het denken over de wereld.

De eerste editie van het boek verscheen op 24 november 1859, onder de titel *On The Origin of Species by Means of Natural Selection, or the Preservation of Favoured Races in the Struggle for Life* ("Over de oorsprong van soorten door middel van natuurlijke selectie, of: het behoud van begunstigde rassen in de strijd om het bestaan"). Die eerste druk was meteen uitverkocht.

In totaal verschenen er 6 drukken in het Engels. Alle drukken bevatten veel wijzigingen en aanvullingen waarin Darwin reageerde op opmerkingen en kritieken van zijn lezers en nieuwe ontdekkingen verwerkte. De 6e druk verscheen in 1872 en een gewijzigde 6e druk (de laatste) verscheen in 1876.

De reacties op het werk waren verschillend van aard. Zo waren er reacties uit wetenschappelijke, religieuze en filosofische hoek. Voor de publicatie van *The Origin of Species*, ging de natuurwetenschap er nog vanuit dat de natuur "een vriend van de mensheid" en "geordend" was. Dit was vooral gebaseerd op de absoluut en oneindig geldend geachte Wetten van Newton. *The Origin of Species* gaf een andere kijk en een van de felste verdedigers van het werk, Thomas Huxley bedacht zelfs een woord voor Darwins theorie: *darwinisme*. In Europa werd door de Britse filosoof Herbert Spencer de term *sociaal darwinisme* geïntroduceerd.

1859

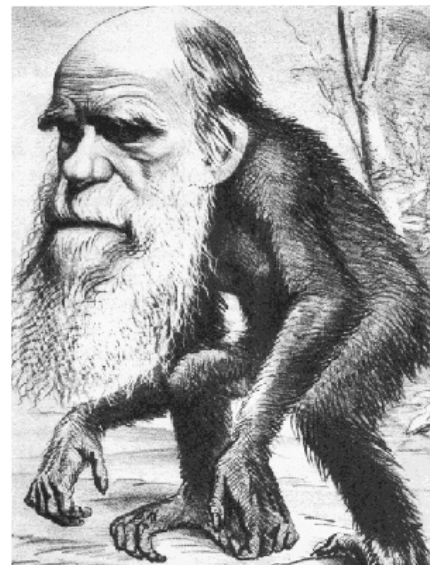
Ch. Darwin, *The Origin of Species*

Darwin ging dankzij de waarnemingen en ontdekkingen die hij in de loop van zijn leven deed steeds meer twifelen over zowel de gangbare ideeën over soortvorming als zijn persoonlijke geloof. Tijdens een onderzoeksreis met het schip de Beagle (1831-1836) bezocht Darwin Zuid-Amerika, Australië, het zuiden van Afrika en diverse eilandengroepen in de Grote en Indische Oceaan. Op al deze plekken bestudeerde hij de plaatselijke dieren, planten, fossielen en geologie. Een groot deel van zijn verdere leven was gewijd aan het onderzoeken en classificeren van de op zijn reis verzamelde voorwerpen en het was onder andere dankzij dit onderzoek dat hij op zijn theorie over het ontstaan van soorten kwam.

In het boek zette Darwin zijn evolutietheorie uiteen, volgens welke al het leven op aarde een gemeenschappelijke afstamming heeft en natuurlijke selectie het belangrijkste mechanisme voor het ontstaan van soorten en de aanpassing van soorten aan hun milieu is.

Het boek geldt als een van de belangrijkste wetenschappelijke werken in de geschiedenis. In de tijd dat het gepubliceerd werd veroorzaakte het opschudding omdat het de vormenrijkdom van het leven op aarde toeschreef aan een mechanisch proces in plaats van aan een bovennatuurlijke intelligentie.

Het vraagstuk van de oorsprong van de mens werd door Darwin slechts terloops aangeeroerd. Dit zou door hem later besproken worden in het boek *De afstamming van den mensch en de seksueele teelkeus* (*Descent of Man*).

Spotprent op Darwins idee dat de mens zou afstammen van de apen..